

Svaz průmyslu a dopravy ČR oceňuje konstruktivní návrhy vyjednavče EK pro brexit M. Barniera

Pracovní skupina EK pro brexit uveřejnila na svých internetových stránkách přepis projevu hlavního vyjednavče Michela Barniera na setkání Eurochambres v Bruselu dne 10. října 2018. Ve vystoupení p. Barniera zaujala Svaz průmyslu řada konkrétních a konstruktivních návrhů týkajících se brexitu, o kterých si vás dovoluujeme touto cestou informovat.

EK původně na tento den avizovala zveřejnění 2. zprávy Barnierovy pracovní skupiny o stavu příprav na vystoupení Británie z EU a zveřejnění nástinu nového partnerství mezi EU a Británií, což bylo ale nakonec odloženo. Chvályhodná konkrétnost a otevřenost Barnierova středečního vystoupení před zástupci evropského byznysu nicméně přinesla celou řadu zajímavých informací a vysvětlení, zmírňující do jisté míry rostoucí napětí a nejistotu před netrpělivě očekávaným zasedáním hlav členských států na Evropské radě v příštím týdnu.

V projevu Michela Barniera mj. zaznělo (pracovní překlad):

Snažíme se ze všech sil dosáhnout dohody o spořádaném vystoupení Británie z Unie.

80-85% výstupové dohody už bylo úspěšně dojednáno.

Mezi obtížnými otázkami, které máme ještě před sebou, je především to, že se potřebujeme dohodnout, jak zabránit tvrdé hranici mezi Irskem a Severním Irskem, a to z důvodů politických, lidských i hospodářských.

Británie si přeje opustit a také opustí jednotný trh a celní unii. To znamená, že musí existovat kontroly zboží procházejícího mezi EU a Británií – kontroly, které dnes neexistují:

- Kontroly cel a DPH
- Kontroly shody s našimi standardy na ochranu spotřebitelů, našich hospodářských subjektů a vašeho byznysu

Dohodli jsme se s Británií, že tyto kontroly nemohou být prováděny na hranicích mezi Severním Irskem a Irskou republikou.

Klíčovou otázkou tedy zůstává, kde se budou uskutečňovat.

EU je připravena respektovat územní integritu a ústavní pořádek Británie, stejně jako Británie je připravena respektovat integritu jednotného trhu EU, pochopitelně včetně Irské republiky.

Proto EU navrhuje provádět tyto kontroly co možná nejméně obtěžujícím způsobem.

Pro cla a DPH navrhujeme využít existující celní transitní postupy, abychom se vyhnuli provádění kontrol na fyzickém hraničním přechodu. Abych byl konkrétnější:

- Firmy ze zbytku Velké Británie (tj. kromě Severního Irsku), které by dopravovaly zboží do Severního Irsku, by vyplňovaly svá celní prohlášení online a předem
- Jediné viditelné systematické kontroly mezi Severním Irskem a zbytkem Británie by spočívaly ve scanování čárových kódů na nákladních vozidlech či dopravních kontejnerech, což by bylo prováděno na lodích nebo v transitních přístavech.
- Takovéto procedury již v EU fungují, především u ostrovů, například mezi Španělskem a Kanárskými ostrovy

Pokud jde o regulatorní kontroly (kontroly dodržování regulatorního rámce), např. u průmyslového zboží, tyto by mohly být prováděny inspekčními orgány pro kontrolu trhu.

Ani tyto kontroly by se nemusely uskutečňovat na hranicích, ale přímo na trzích nebo ve firemních prostorách v Severním Irsku.

Výše uvedené postupy by se netýkaly **zdravotních a fytoosanitárních kontrol živých zvířat a živočišných výrobků**. Pravidla EU jsou jasná: tyto kontroly musí být prováděny na hranicích z důvodů zajištění bezpečnosti potravin a zdraví zvířat. A pochopitelně, irský ostrov i v budoucnu zůstane a musí zůstat jednotnou epidemiologickou oblastí.

- Takovéto kontroly již fungují v přístavech Larne a Belfast
- Namísto 10% živých zvířat a živočišných produktů jich nyní nicméně budou muset pokrýt 100%, což s sebou přinese významnou změnu rozsahu jejich působení

Jak EU, tak Británie vyloučily zavedení tvrdé hranice na irském ostrově. Proto – cokoli bude dopraveno do Severního Irsku, bude zároveň dopraveno na jednotný trh EU.

Pro zboží dopravované do Severního Irsku ze zbytku Velké Británie bude tedy nutné zavést administrativní postupy, které dnes neexistují. Naším úkolem je zajistit, aby tyto postupy byly co možná nejjednodušší a nezatěžující, zejména pro menší firmy.

Chápu, proč jsou tyto postupy politicky citlivé, ale dovoluji mi k tomu uvést tři poznámky:

- i. Brexit nebyla naše volba. Náš návrh se snaží pomoci Británii minimalizovat jeho negativní dopad na Severní Irsko.
- ii. Náš návrh se ve snaze zabránit vzniku tvrdé hranice omezuje pouze na to absolutně nejnutnější: cla a dodržování standardů EU pro výrobky. Nezahrnuje opatření na volný pohyb osob, služeb, zdravotnických a sociálních služeb či environmentálních politik. Přesto společná cestovní oblast mezi Británií a Irskem bude moci pokračovat stejně, jako dnes.

Náš návrh nabízí Severnímu Irsku výhody, které dosud žádná jiná část třetí země nedostala. Zejména pokud jde o pokračování přístupu na jednotný trh zboží a pokračování výhod plynoucích z dohod o volném obchodu EU. Náš návrh zahrnuje také pokračující zapojení ostrova do jednotného trhu s elektřinou, jako žádala Británie.

- iii. Náš návrh je pouze záchrannou sítí. Je potřebný, jelikož podrobnosti definitivních budoucích vztahů budou dojednány až po vystoupení Británie z EU. Budoucí nastavení vztahů mezi EU a Británií může ale nakonec nějaké z kontrol omezit nebo dokonce učinit zbytečnými:
- Například, uzavření veterinární dohody by mohlo znamenat méně časté inspekce živých zvířat
  - A stále jsme otevřeni uzavření celní unie s Británií. Taková celní unie by eliminovala významnou část celních kontrol.

Kromě postavení Severního Irska obsahuje návrh výstupové dohody další významné otázky, o kterých jsme se s britskou stranou již dohodli:

Evropští občané, kteří přijedou do Británie před koncem roku 2020, a britští občané, kteří se před tímto datem přestěhují do zemí EU, budou moci žít dále na místě, jako dosud.

Veškeré finanční závazky přijaté jménem 28 členskými státy EU budou nadále dodržovány všemi 28 státy. Například Evropský sociální fond a regionální politika. Všechny současné programy budou pokračovat za účasti Británie.

Británie si na svou žádost po přechodnou dobu – do konce roku 2020 - podrží všechna práva a závazky členského státu. **To poskytne byznysu čas na přípravu. Dále nám to poskytne čas na dojednání podoby budoucích vztahů mezi EU a Británií.**

Všechny výše uvedené body vstoupí v platnost pouze za podmínky, že bude přijata výstupová dohoda jako celek. Ta musí být poté navíc ratifikována, doufám, že na začátku příštího roku, britským a Evropským parlamentem.

Barnier o Bílé knize premiérky Mayové

Ve svém projevu Michel Barnier dále ocenil Bílou knihu, kterou zpracovala britská vláda premiérky Mayové. Zároveň však objasnil body, kde se její obsah rozchází s možnostmi EU a blíže vysvětlil pozici EK v těchto otázkách:

Bílá kniha britské vlády byla užitečná, pomohla nám jako benchmark v porovnávání našich pozic. V některých otázkách jsme s britskou vládou zajedno:

- vnitřní bezpečnost, zahraniční politika, vojenská spolupráce
- spolupráce v řadě sektorů, např. letectví a doprava

- účast Británie v unijních programech – např. výzkum
- finanční služby (tady je shoda možná)

Na druhou stranu, naše pozice se rozcházejí tam, kde Bílá kniha nekoresponduje s guideliny Evropské rady a s mandátem naší pracovní skupiny. **Existují zde dva hlavní rozporné body, které jsou v jasné kontradikci se základy našeho, vašeho jednotného trhu:**

1. Cla

Musíme si zachovat kontrolu nad našimi celními hranicemi, neboť výběr cel se přímo dotýká rozpočtu EU a příjmů z DPH pro členské státy

2. Regulační rámec pro zboží

Není možné, aby si Británie zachovala účast na jednotném trhu zboží a zároveň se mohla odklonit od regulačního rámce týkajícího se výroby tohoto zboží. Vezměme si dva příklady:

Náklady chemického průmyslu:

31% výrobních nákladů (a nehovořím teď o surovinách) souvisí s dodržováním výrobních norem, které všichni vývozci musí dodržet, aby mohli vstoupit na náš jednotný trh (tj. např. nařízení REACH)

69% souvisí s dodržováním dalších nařízení EU, např. environmentálních norem – a toto je právě místo, kde by si Británie chtěla uchovat svobodu vlastních pravidel.

V případě oceli jsou tato čísla ještě výmluvnější.

A jak sami dobře víte, **v určitých sektorech hospodářství, kde jsou marže slabé, může i malá divergence od regulačního rámce vytvořit pro Británii významnou komparativní výhodu, pokud zůstane v jednotném trhu zboží.**

To by vedlo k oslabení celého vnitřního trhu.

Před Evropskou radou, která se sejde už příští středu, jednáme velice intenzivně, dnem i nocí.

Náklady „no deal“ by byly velice vysoké jak pro Británii, tak pro určité sektory našeho hospodářství. Proto „no deal“ není a nikdy nebyl naším scénářem, ačkoli je naší odpovědností být připraveni na všechny možnosti.

Chci k vám být upřímný – i v případě uzavření výstupové dohody s Británií bude v souvislosti s britskou volbou potřeba zavést velké množství adaptačních opatření ze strany vašich firem. Nebude to moci být „business as usual“.

Abychom usnadnili vašim firmám tuto adaptaci, vydala EK více než 70 sdělení týkající se příprav na brexit, týkající se mnoha sektorů.

Rád bych vám řekl, na co jsem myslel, když jsem poprvé volil. Bylo to v roce 1972 a šlo o hlasování o vstupu Británie do Evropského společenství. Účastnil jsem se tehdy kampaně na podporu PRO vstup a nikdy jsem svého hlasu nelitoval, protože si myslím, že v jednotě je síla. Už tenkrát a ještě více dnes je lepší být spojení, a to v zájmu většího uznání, obhajoby našich zájmů a našich hodnot.

Jsem toho názoru, že brexit nemá žádnou přidanou hodnotu. Je to negativní negociace. Je to „lose-lose game“.

Až do konce vyjednávání **budu respektovat zásady definované hlavami evropských států** a Evropského parlamentu v návaznosti na referendum.

Budu to dělat klidně, bez jakéhokoli náznaku odplaty, bez jakékoli agresivity, s velkým respektem k té skvělé zemi, která – ať to ostatní dopadne jakkoli – zůstane naším spojencem a partnerem.

*****